

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, digitaliseringsenheten, Rk1e

Närvarande
HJ, RH, AH-J, AH, FK, AR

Frånvarande
VT, CW

Justerat

Ordförande
Viceanträd
Harry Jansson

Föredragande
Minister
Annika Hambrudd

Protokollförelse
Specialsakkunnig
Helena Flöjt-Josefsson

Nr 1

Ärende överfört från enskild föredragning:
Behov av rikets myndigheters insatser på
Åland med anledning av massflykten från
Ukraina.

ÅLR 2022/1911

3 Rk1c

Landskapsregeringen beslöt sända skrivelse till Inrikesministeriet och Migrationsverket enligt Bilaga.

Hänvisning
Initiativ

Inrikesministeriet
Kirjaamo.sm@govsec.fi

Kontaktperson
Helena Flöjt-Josefsson

Migrationsverket
migri@migri.fi

Ärende

Behov av rikets myndigheters insatser på Åland med anledning av massflykten från Ukraina

Sammanfattning

För att hjälpa personer som flytt från Ukraina har EU aktiverat direktivet om tillfälligt skydd. Tillfälligt skydd gör det möjligt att ge en på förhand specificerad målgrupp skydd i en snabb process som är enklare än asylprocessen.

Ålands landskapsregering meddelar härmed behovet av att Migrationsverket snabbt etablerar en flyktingförläggning/mottagningscentral på Åland av humanitära och praktiska skäl. Landskapsregeringen betonar vikten av att trygga den service som de som nu flyr från Ukraina ska ha rätt till enligt massflyktsdirektivet. Landskapsregeringen uppmanar vidare migrationsverket att etablera en permanent kontaktpunkt på Åland. Det finns i det åländska samhället en stor beredvillighet att hjälpa de nödställda som nu flyr från Ukraina. Landskapsregeringen avser att aktivt delta i arbetet med att bygga upp en struktur för att koordinera lokala samhällsinsatser gällande detta. Både migrationsverket och landskapsregeringen har redan kontaktat Röda korsets Ålands distrikt som nu står i beredskap att ta emot nödställda. Tillsammans skulle vi vilja bygga upp ett välkomstcenter på Åland.

Bakgrund

Flera nödställda från Ukraina har redan anlänt och flera förväntas anlända till Åland. Med anledning av att många ukrainare redan har koppling till Åland och då många privata initiativ redan tagits för att hämta nödställda från konflikten bör beredskap finnas för att på Åland. Inom den närmaste tiden beräknas ett betydande antal nödställda ha behov av tillfälligt skydd. Landskapsregeringen önskar att de åtgärder som vidtas blir långsiktiga för de nödställda så att dessa snabbt kan integreras i det åländska samhället vid en långvarig konflikt.

Enligt 27 § 4, 26, 28 och 34 punkten självstyrelselagen för Åland (FFS 1991:1144) är förhållandet till utländska makter, utlänningslagstiftning, befolkningsskydd och beredskap inför undantagsförhållanden rikets behörighet. Enligt 36 § och 38 § självstyrelselagen för Åland är ämbetspråket svenska. Därför bör utlänningsystemet UMA samt anvisningar som ska tillämpas av åländska myndigheter och rikets myndigheter på Åland översättas och fungera på svenska.

På samma sätt som asylsökande har personer med tillfälligt skydd rätt att bo på en flyktförläggning eller vara registrerad hos en sådan med privat inkvartering och använda de tjänster som förläggningen ordnar. De får till exempel hälso- och sjukvårdstjänster, nödvändiga socialvårdstjänster och deras nödvändiga utkomst tryggas. Personer som får tillfälligt skydd har rätt att börja arbeta direkt. De bör även få tillgång till samhällsinformation.

Behov av snabba åtgärder på Åland

Ålands Polismyndighet har i möte med rikets polismyndighet den 9 mars 2022 fått klarhet i hur personerna som anhåller om tillfälligt skydd ska registreras på Åland.

För att trygga att de nödställda som anländer till Åland vid behov ska ha tillgång till akutboende och få hjälp har Ålands landskapsregering kontaktat Röda Korsets Ålandsdistrikt samt kommunerna på Åland. För att uppnå en långsiktig lösning och då det inte kan anses humant att personer som flytt från Ukraina, och som inte har privat inkvartering, återigen ska behöva förflytta sig till den närmaste flyktinganläggningen som för tillfället finns utanför Åbo bör Migrationsverket inrätta en flyktinganläggning/mottagningscentral på Åland. En sådan kunde med fördel göras i samarbete med Röda korsets Ålandsdistrikt och landskapsregeringen. Det finns en stor vilja i det åländska samhället att bistå de som omfattas av massflyktsdirektivet. Det finns även ett behov av en permanent bemanning från Migrationsverkets sida på Åland så att kontakterna med berörda kan underlättas. Landskapsregeringen kan vid behov bistå migrationsverket i fråga om myndighetens etablering på Åland.

Vidare behöver överenskommelser om ersättningsförfarande kring service och personer som söker tillfälligt skydd enligt direktivet klargöras och upprättas mellan rikets myndigheter och de åländska kommunerna samt Ålands hälso- och sjukvårdsmyndighet som är en landskapsmyndighet. Ersättningsförfarandet finns klarlagt för personer som har erhållit flyktingstatus och i viss utsträckning även för servicebehov som kopplats till enskilda asylsökanden med privat inkvartering på Åland.

Ålands landskapsregering ser också ett stort behov av att de åländska förhållandena beaktas och adresseras även i den nationella samordningsgruppen som inrättats för att hantera migrationen till följd av aktiveringen av massflyktsdirektivet. Det vore därför viktigt att representanter från Åland bereds möjlighet att delta och få information från denna

arbetsgrupp och att de lösningar som tas fram beaktar Ålands särställning och hur den offentliga strukturen på Åland är uppbyggd.

På Åland är samrådsdelegationen för beredskapsärenden som leds av landshövdingen och lantrådet enligt republikens presidents förordning (FFS 2000:80) om skötseln i landskapet Åland av förberedande uppgifter för undantagstillstånd ansvarig att tillsammans med behöriga myndigheter hantera beredskapsfrågor. Inom ramen för samrådsdelegationen avses på fredag den 11 mars en åländsk motsvarande samordningsgrupp att diskuteras för att hantera den uppkomna situationen och för att bistå med hjälp till de som flyr kriget i Ukraina.

Vicelantråd

Harry Jansson

Minister

Annika Hambrudd

FÖR KÄNNEDOM: Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden, info@lagtinget.ax

Minister Krista Mikkonen, krista.mikkonen@govsec.fi

Statssekreterare Akseli Koskela, akseli.koskela@govsec.fi

Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.ax

Statens ämbetsverk på Åland, registratur@ambetsverket.fi

Polisstyrelsen, kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax

Röda korset Ålands distrikt, aland@redcross.fi

Ålands kommunförbund, info@kommun.ax

Mariehamns stad, info@mariehamn.ax

Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax

Kommunernas socialtjänst kf,, info@kst.ax

Gränsbevakningen på Åland, rajavartiolaitos@raja.fi

Stationschef Kim Westman, kim.westman@raja.fi

Kontaktgruppen mellan inrikesministeriet och landskapsregeringen